

Statenvoorstel 35/20 A

Voorgestelde behandeling

Procedurevergadering :

PS-vergadering :

Onderwerp

Onteigening tbv realisatie van het provinciaal inpassingsplan 'Natuurgebied Westelijke Langstraat'.

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant

Datum

7 april 2020

Documentnummer

GS: 4656117

PS: 4689552

Samenvatting

De Westelijke Langstraat is als Natura 2000-gebied aangewezen en ter uitvoering daarvan hebben GS in 2018 een Natura 2000-beheerplan vastgesteld. Om verdere achteruitgang van de natuurkwaliteit te voorkomen, moeten in principe uiterlijk 1 juli 2021 diverse hydrologische- en natuurherstelmaatregelen uitgevoerd zijn. In het door uw Staten op [6 maart 2020](#) vastgestelde provinciaal inpassingsplan "Natuurgebied Westelijke Langstraat" zijn percelen opgenomen die zijn gewijzigd naar een natuurbestemming. Daarmee kunnen de herstelmaatregelen worden uitgevoerd en worden de effecten daarvan planologisch vastgelegd. Voor de uitvoering van deze maatregelen is grondverwerving noodzakelijk. Hierover wordt met rechthebbenden onderhandeld. Mogelijk wordt niet met alle eigenaren tijdig minnelijke overeenstemming bereikt. Daarom is het raadzaam parallel aan de onderhandelingen nu de onteigeningsprocedure op te starten. Het verzoek daartoe aan de Kroon is een bevoegdheid van Provinciale Staten.

Het voorstel

Besluiten:

1. Ter realisatie van het Inpassingsplan "Natuurgebied Westelijke Langstraat", de Kroon te verzoeken de onroerende zaken, die voor de realisatie noodzakelijk zijn ter onteigening aan te wijzen ten name van de provincie Noord-Brabant; de percelen die het betreft zijn opgenomen in de bij dit besluit behorende lijst van te onteigenen onroerende zaken en weergegeven op de grondtekeningen;
2. Gedeputeerde Staten het onteigeningsverzoek en dit besluit, inclusief bijlagen, eventueel gewijzigd al dan niet aangevuld op verzoek van het Ministerie van BZK, toe te laten zenden aan de Kroon;
3. Gedeputeerde Staten alle overige handelingen te laten verrichten, die noodzakelijk zijn om het beoogde Koninklijk besluit te verkrijgen.

Aanleiding

De natuurwaarden in het Natura 2000-gebied "Langstraat" hebben, naast de depositie van een overmaat aan stikstof, last van verdroging. Onder andere door vergaande ontwatering en afwatering ten behoeve van de landbouw, is de oorspronkelijke natuur sterk achteruitgegaan. Een voorbeeld van deze ontwatering is de aanleg van het Zuidelijk Afwateringskanaal. Dergelijke ingrepen en verdere verlaging van de grondwaterstanden in en rondom het gebied zorgden voor vermindering van de invloed van regionaal en schoon kwelwater in het gebied. Daarnaast zijn door de intensivering van de landbouw schrale habitats verdwenen, door ontwatering en bemesting. Ondanks de sterke achteruitgang van voorheen rijke natuurwaarden in dit gebied, is nog steeds waardevolle natuur in de Langstraat aanwezig. En die moet worden hersteld.

In 2018 is door Gedeputeerde Staten het definitieve Natura 2000-beheerplan Langstraat vastgesteld waarin hydrologische- en natuurherstelmaatregelen zijn opgenomen zodat de achteruitgang van areaal en kwaliteit van de aangewezen habitattypen wordt gestopt. Deze Natura 2000-herstelmaatregelen dienen in principe op 1 juli 2021 te zijn uitgevoerd. Op 6 maart 2020 hebben uw Staten het Provinciaal inpassingsplan "Natuurgebied Westelijke Langstraat" vastgesteld. Percelen hebben in het provinciaal inpassingsplan (PIP) een toegesneden natuurbestemming gekregen op basis waarvan de Natura 2000-herstelmaatregelen kunnen worden genomen en/of de effecten daarvan planologisch worden vastgelegd. De in het PIP opgenomen percelen zijn gelegen in het Natuur Netwerk Brabant.

Om het vastgestelde PIP "Natuurgebied Westelijke Langstraat" te kunnen verwezenlijken en de beoogde herstelmaatregelen te kunnen realiseren, is het noodzakelijk om tijdig over de benodigde percelen te kunnen beschikken. Met rechthebbenden wordt getracht op minnelijke wijze overeenstemming te bereiken over aankoop, pachtafkoop of het via zelfrealisatie verwezenlijken van de benodigde natuurherstelmaatregelen. Sinds de start van het project in 2016 is met 61 rechthebbenden gesproken over het beschikbaar krijgen van percelen. Het betreft zowel particulieren waarvan een deel van de 'achtertuin' benodigd is voor de maatregelen, als agrariërs (voornamelijk melkveehouders) waarvan veldkavels en soms een deel van de huiskavel ingericht moet worden. Inmiddels is met 36 rechthebbenden overeenstemming bereikt over aankoop, pachtafkoop of zelfrealisatie. Met een groot deel van de 25 resterende rechthebbenden bevinden de gesprekken zich (ondanks de huidige Corona-bepalingen) in een afrondend stadium. Het uitspreken van de bereidheid om tot onteigening over te gaan, resulteert er in dat beide partijen (provincie en grondeigenaar) een uiterste inspanning tonen om tot een akkoord te komen. De kans is aanwezig dat met enkele rechthebbenden ondanks deze inspanningen, geen overeenstemming wordt bereikt. Het is, gelet op de noodzaak om maatregelen tijdig uit te voeren en de doorlooptijd voor het verkrijgen van een koninklijk onteigeningsbesluit van belang om parallel aan de onderhandelingen, nu de onteigeningsprocedure te starten.

Bevoegdheid

Het indienen van een verzoek aan de Kroon tot het opstarten van de onteigeningsprocedure is een bevoegdheid van uw Staten. Dit is bepaald in artikel 78 van de Ontheingingswet.

Datum

7 april 2020

Documentnummer

GS : 4656117

PS : 4689552

Datum

7 april 2020

Documentnummer

GS : 4656117

PS : 4689552

Doel

Het formeel starten van de onteigeningsprocedure opdat de benodigde percelen tijdig kunnen worden verworven, waardoor maatregelen getroffen kunnen worden om de stikstofgevoelige natuur weerbaar te maken.

Argumenten

- *Voor realisatie van het provinciaal inpassingsplan "Natuurgebied Westelijke Langstraat" is onteigening nodig.*

De provincie heeft de hydrologische en ecologische maatregelen en/of de effecten daarvan planologisch vastgelegd in het PIP "Natuurgebied Westelijke Langstraat", vastgesteld door Provinciale Staten op 6 maart 2020. Voor de realisatie van deze bestemming is het noodzakelijk om over de benodigde percelen te kunnen beschikken. Het minnelijk verwervingstraject is gestart in 2016, maar er is nog niet met alle rechthebbenden overeenstemming bereikt. Derhalve is onteigening nodig als sluitstuk. Het proces van minnelijke verwerving gaat onverminderd door. Na het verzoek door uw Staten aan de Kroon duurt het nog ongeveer een jaar voordat het definitieve Koninklijk besluit (KB) wordt verkregen. In deze periode zal het aantal noodzakelijk te verwerven percelen verder afnemen via minnelijk overleg. Duidelijkheid over de mogelijkheden van onteigening is vaak de "trigger" om minnelijke verwerving te laten slagen. De verwachting is dan ook dat door minnelijke aankoop of afspraken over zelfrealisatie, uiteindelijk nog slechts enkele te onteigenen percelen resteren. Zodra het PIP onherroepelijk is geworden, kan de provincie voor de eventueel nog niet verworven laatste percelen overgaan tot het in gang zetten van de gerechtelijke onteigeningsprocedure.

- *Tijdige realisatie van de te treffen maatregelen is noodzakelijk.*

Met het besluit van de Staatssecretaris van Economische Zaken en de Minister van Infrastructuur en Milieu van 10 juni 2015 is, op grond van de Wet Natuurbescherming, het landelijke Programma Aanpak Stikstof 2015-2021 (PAS) in werking getreden. De aanpak betrof de combinatie van vermindering van de uitstoot van stikstof én het robuuster maken van de natuur door het uitvoeren van natuurherstelmaatregelen. De bescherming van de belangrijke natuurgebieden vloeit direct voort uit de in 1992 vastgelegde Europese Habitatrichtlijn. Op 29 mei 2019 heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State uitspraak gedaan in enkele beroepszaken tegen Natura 2000-vergunningen die zijn gebaseerd op het PAS. Uit de uitspraak volgt dat bronmaatregelen vast moeten staan voordat ze mogen worden betrokken in een passende beoordeling. De uitspraak bevestigt het belang van bron- en herstelmaatregelen en stikstof-en natuurmonitoring. Daarom is door de Minister van LNV besloten om door te gaan met de uitvoering van de bron- en natuurherstelmaatregelen en bovendien te zoeken naar extra bronmaatregelen in de diverse sectoren.

Met het Rijk en andere provincies is afgesproken dat de Natura 2000-herstelmaatregelen voor fase 1 uiterlijk per 1 juli 2021 zijn gerealiseerd. De onteigening borgt

een tijdige uitvoering van de maatregelen voor de instandhouding van het kenmerkende "slagenlandschap" (zeer lange en smalle graslanden, begrensd door elzenhagen en/of sloten), bestaande uit kranswierwateren, blauwgraslanden, overgangs- en trilvenen (trilveen, veenmosrietlanden) en kalkmoerassen in het Natura 2000 gebied "Langstraat". Deze maatregelen dragen bij aan het weerbaar maken van de stikstofgevoelige natuur. Na uitvoering kunnen rondom de Langstraat ontwikkelingen die extra stikstof uitstoten, worden opgestart.

Datum

7 april 2020

Documentnummer

GS : 4656117

PS : 4689552

Kanttekeningen

- *Het Inpassingsplan is nog niet onherroepelijk.*

Provinciale Staten hebben het inpassingsplan op 6 maart 2020 vastgesteld. Mogelijk wordt er beroep ingesteld tegen dit besluit. De dagvaarding ten behoeve van de onteigening kan pas gedaan worden als het inpassingsplan onherroepelijk is. Indien de Kroon het gevraagde Koninklijk Besluit zal afgeven geldt overigens dat dit alsnog vervalt indien het inpassingsplan geen onherroepelijke rechtskracht verkrijgt.

Financiën

De kosten van onteigening worden afgedekt uit het verwervingsbudget voor de uitvoeringsmaatregelen in het kader van de herstelmaatregelen van de Natura 2000-gebieden.

Europese en internationale zaken

Taxaties en aanbiedingen voldoen aan de Staatssteunregels.

Planning

Per 1 juli 2021 moeten de maatregelen in principe zijn getroffen. Het is dus van belang dat percelen tijdig beschikbaar zijn. Voor onteigening moet het PIP echter onherroepelijk zijn vastgesteld. De provincie is hierbij afhankelijk van de planning van de Raad van State.

Om de uitvoering toch tijdig te kunnen starten worden risicobeheermaatregelen genomen, zoals volop inzetten op minnelijke verwerving. Bij de uitvoering van de inrichtingsmaatregelen zal zo nodig worden gewerkt met compartimenten, zodat daar waar de percelen beschikbaar zijn, het waterpeil kan worden opgezet. Mochten de percelen in een compartiment nog niet beschikbaar zijn, dan kan daar de peilopzet later uitgevoerd worden.

Bijlagen

1. Lijst van te onteigenen onroerende zaken
2. Grondtekeningen:
 - 2.1. Grondtekening 1;
 - 2.2. Grondtekening 2;

Datum

7 april 2020

Documentnummer

GS : 4656117

PS : 4689552

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,

de voorzitter

de secretaris

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

Drs. M.J.A. van Bijnen MBA

Programmamanager:

De heer H.J. van Herk 06 - 52 79 43 01, hvherk@brabant.nl

Opdrachtnemer:

de heer R.M.J. Akkermans, 06 - 15 82 64 40, rakkermans@brabant.nl